

Abachi/Ayous

ATIBT: obeche; NEN-EN 13556: obeche (GB), obeche (F), Abachi (D), Code TRSC

Andere namen

Ayous, ayus (Kameroen, Guinee), obeche, arere (Nigeria), sam, samba (Ivoorkust), wawa (Ghana), m'bado (Centraal-Afrikaanse Republiek).

Botanische naam

Triplochiton scleroxylon K. Schum (=Samba scleroxylon (K.Schum.) Roberty).

Familie

Malvaceae (was Sterculiaceae).

Groeigebied

Tropisch West-Afrika. Voornaamste productielanden: Kameroen, Nigeria, Ivoorkust en Ghana.

Boombeschrijving

Grote boom, hoogte 45-55 m. Smalle plankwortels lopen tot 6 m hoog tegen de stam. De stam is recht en cilindrisch, maximaal 25 m lang. Diameter boven de plankwortels 0,9-1,5 m. Bij bomen met grote afmetingen is het hart dikwijls hol, rot of zacht.

Aanvoer

Gezaagd hout, finer en als plaatmateriaal. De wat zwaardere houtsoort onzabili, *Antrocaryon* spp. familie *Anacardiaceae*, wordt soms door partijen abachi gemengd.

Houtbeschrijving

Het kernhout is vers witachtig tot crèmegeel, aan licht blootgesteld tot goudgeel nakleurend. Er is geen duidelijk verschil tussen spint en kernhout.

De kleur en kwaliteit van abachi kunnen afhankelijk van de herkomst iets variëren. Wat betreft gewicht is samba relatief het zwaarst, ayous is lichter, obeche nog lichter en wawa relatief het lichtst. Wat betreft kleur is ayous het witst daarna samba en obeche en wawa is wat bruinigrijzer in kleur. Vers gezaagd of nat abachi heeft een zweetsokkengeur die voor interieurtoepassingen in een warm klimaat als onaangenaam kan worden ervaren. Brittle hart komt regelmatig voor in grotere stammen.

Houtherkenning

Licht in gewicht, witgeel van kleur, typische geur, etagebouw en in kopse vlak grote alleenstaande vaten en diffuus parenchym.

Draad

Recht tot kruisdraad. Kruisdraad geeft op het radiale vlak een vage tot vrij duidelijke streep-tekening.

Nerf

Matig grof tot grof.

Volumieke massa

(370-)390(-450) kg/m³ bij 12% vochtgehalte, vers circa 560 kg/m³(vochtgehalte circa 60%).

Krimp (nat naar 12% vochtgehalte)

Radiaal 1,1% en tangentiaal 2,4%.

Drogen

Snel en gemakkelijk, met weinig risico op scheuren en vervorming. Om verkleuringen door blauwschimmels te voorkomen moet het hout bij droging aan de lucht, na het zagen direct op latten worden gezet.

Een ijklijn is beschikbaar voor het uitvoeren van elektrische houtvochtmetingen.

Hardheid volgens Janka

Langsvlak 1900 N.

Bewerkbaarheid

Gemakkelijk te bewerken met zowel handgereedschap als met machinaal gereedschap. Zeer scherp gereedschap is noodzakelijk om een glad oppervlak te krijgen.

Spijkeren en schroeven

Goed, maar deze verbindingsmiddelen houden matig.

Lijmen

Goed.

Buigen

Matig.

Oppervlakafwerking

Goed. Het verdient aanbeveling een poriënvuller te gebruiken.

Impregneerbaarheid

Kernhout 3, spint 1 (volgens NEN EN 350).

Toepassingen

Veel gebruikt voor doeleinden waar een lichte, gemakkelijk te bewerken houtsoort is vereist en waar geen eisen aan duurzaamheid of sterkte worden gesteld. Bijvoorbeeld in de meubelindustrie voor het binnenwerk van meubelen, wand- en plafondbetimmeringen, in de

modelmakerij voor de metaalgieterij, bij orgel- en pianobouw en voor carrosseriebouw (onder andere caravans). Ook veel gebruikt voor triplex, meubelplaat, lijsten, binnenwerk van binnendeuren, bezemstelen, saunabanken, enzovoort.

Sterkteklasse

Niet bekend.

Duurzaamheid

Relatieve weerstand tegen schimmels

Kernhout klasse 5 en gevoelig voor verblauwing (NEN-EN 350-2: praktijkervaring en veldonderzoek).

Relatieve weerstand tegen dierlijke organismen

Kernhout: drooghoutboorders termieten en marineboorders allen S; spint: spinhoutkever S (NEN EN 350), gewone houtworm S.

Houtvademecum 2018, Centrum Hout/Vakbladen.com

